

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 8.1.2018
JOIN(2018) 1 final

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Elementer til en EU-strategi for Irak

DA

DA

Indledning

Det irakiske folk, dets regering og dets væbnede styrker har med international støtte fra den globale koalition mod Daesh¹ haft held til at bringe Da'eshs faktiske territoriale kontrol i Irak til ophør. Landet har i årevis, både før og efter 2003, lidt under konflikter, men de interne voldshandlinger nåede et makabert højdepunkt med Da'eshs terrorhandlinger fra og med 2014. Nu bør Irak gribe den nye mulighed for at opbygge et inkluderende og ansvarligt politisk system, der virker til gavn for alle befolkningsgrupper, regioner og mennesker af alle overbevisninger, bevarer landets mangfoldighed og forbedrer dets demokratiske orden. Det er afgørende at genskabe tilliden mellem befolkningen og regeringen og at undgå en tilbagevenden til sekterisk og separatistisk splittelse.

Den tre år lange kamp mod Da'esh har haft kolossale omkostninger for landet. Blandt andet har mange civile og militærfolk mistet livet, de menneskelige lidelser og traumer er omfattende, millioner af personer er fortsat fordrevne, den sociale sammenhængskraft er ødelagt, ikke mindst i de befolkningsgrupper, der er hårdest ramt af konflikten, ødelæggelserne af offentlig og privat infrastruktur er stor, og den finansielle og økonomiske situation er alvorlig. Den irakiske regering og det irakiske folk står over for mange udfordringer. Det er afgørende for Irak, Mellempøsten og det internationale samfund som helhed – der alle har oplevet konsekvenserne af krisen og vil mærke de negative konsekvenser, hvis ustabiliteten i Irak fortsætter – er, at Irak overvinder disse udfordringer.

Navnlig er det af vital betydning for EU at sørge for, at Irak kommer stærkere ud af krisen. Hvis der ikke tages fat om de grundlæggende årsager til krisen, vil landets enhed, sikkerhed og demokratiske orden samt dets økonomiske udvikling lide skade og den irakiske regerings reform- og forsoningsbestrebelse blive undergravet. En sådan udvikling ville højst sandsynligt forværre den sekteriske splittelse og de etniske spændinger. Så ville Irak forblive et fristed for terrorister, til direkte og vedvarende fare for EU's sikkerhed, og desuden hensættes i en ny krise med humanitære konsekvenser for nabolandene og EU, ikke mindst i form af irregulær migration. Det er derfor afgørende vigtigt, at EU og det internationale samfund fastholder sin indsats til støtte for Irak på et kritisk tidspunkt.

Denne meddelelse bygger videre på de bredere mål i den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik² og erfaringerne med gennemførelsen af den regionale EU-strategi for Syrien og Irak samt over for truslen fra Da'esh (2015)³ og er et naturligt næste skridt, hvor EU's indsats bevæger sig videre fra den territoriale kamp mod Da'esh til at fokusere på, hvordan EU kan bidrage til at tackle de specifikke udfordringer, som Irak nu står over for. Den imødekommer Rådets (udenrigsanliggender) anmodning af 19. juni 2017⁴ til den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Europa-Kommissionen om at forlægge en strategi, der udstikker retningslinjerne for de næste skridt i EU's indsats i Irak. Irakstrategien har tre hovedformål:

¹ <http://theglobalcoalition.org/en/home/>.

² <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

³ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20150206_join_en.pdf

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-iraq/>

- 1) at kortlægge de betydelige udfordringer, som Irak står over for
- 2) at udpege EU's interesser og strategiske mål i forbindelserne med Irak
- 3) at opstille prioriteterne for EU's indsats på grundlag af EU's eksisterende støtte og i første omgang med fokus på EU's støtte til håndteringen af de mest påtrængende udfordringer: fortsatte fordrivelser, stabilisering og forsoning, i overensstemmelse med den irakiske regerings prioriteter. Hvor vellykket gennemførelsen af strategien bliver, afhænger i sidste ende af den politiske vilje hos landets politiske beslutningstagere.

1. De udfordringer, som Irak står over for, og den regionale kontekst

1.1 Udfordringen med hensyn til den humanitære situation, lokal regeringsførelse og stabilisering: Irak står over for en massiv og påtrængende humanitær udfordring. Den tre år lange konflikt i hele landet har udsat lokalbefolkningen, herunder minoriteter, for forfærdende krænkelser af grundlæggende menneskerettigheder, som sandsynligvis udgør forbrydelser mod menneskeheden, og konflikten har haft alvorlige følger for den sociale sammenhængskraft i landet. **Der er fortsat over 3 mio. internt fordrevne irakere, og flere millioner andre har akut behov for humanitær bistand.** Det drejer sig bl.a. om sårbare grupper som børn, som i flere år ikke har været under fuldtids skoleuddannelse, og kvinder, som har været udsat for seksuel vold. Som følge af konflikten er **den civile infrastruktur i vidt omfang ødelagt.** Det gælder bl.a. vandforsyningssystemer, sundhedsfaciliteter og skoler. Desuden har konflikten medført mangel på basale tjenester. Konflikten har også medført en betydelig miljøpåvirkning i form af forurening af jord og grundvand med deraf følgende indvirkning på befolkningens sundhed og indkomstmuligheder.

De indledende irakiske og internationale bestræbelser på at stabilisere de befriede områder har resulteret i betydelige fremskridt, idet to mio. fordrevne allerede er vendt tilbage til deres oprindelsessted, og i det store og hele er det foregået fredeligt og ordenligt. Ikke desto mindre forestår der et stort arbejde med at bringe de resterende tre mio. fordrevne borgere hjem igen. For at muliggøre de fordrevne borgeres sikre, frivillige, værdige og ikkediskriminerende tilbagevenden til deres hjem bør den irakiske regering sørge for sikkerhed, udføre minerydning, retablere basale tjenester og infrastruktur, skabe indkomstmuligheder og hurtigt sikre et ansvarligt og repræsentativt civilt styre i de befriede områder med henblik på tillidsskabelse. Det er også essentielt at løse problemerne med identitetspapirer, boliger samt jord- og ejendomsrettigheder, hvis stabiliseringen skal lykkes på længere sigt. Opgaven vil medføre politiske, sikkerhedsmæssige, økonomiske og logistiske udfordringer. Bestræbelserne på at genoprette retsstaten i fuld overensstemmelse med menneskerettighederne er allerede løbet ind i vanskeligheder i visse nyligt befriede områder. Hvis stabiliserings- og genopbygningsprocesserne skal være effektive, skal de ledsages af en indsats for at opnå politisk forsoning og afhjælpe de problemer og svagheder, der skabte grobund for Da'esh. Formålet er også at afbøde en eventuel risiko for, at selve disse processer

går hen og bliver katalysatorer for yderligere spændinger mellem forskellige samfundsgrupper.

1.2 Den sikkerhedsmæssige udfordring er dobbelt: at forsvare det irakiske samfund mod fortsatte terrorangreb og at overvinde den faktiske fragmentering af landets sikkerhedsstrukturer. Store dele af den irakiske hær brød i 2014 sammen, da den stod over for Da'esh hurtige ekspansion. Derfor var de irakiske politiske og religiøse myndigheder nødsaget til at opfordre irakiske borgere til at tilslutte sig nye eller eksisterende væbnede grupper i "de folkelige mobiliseringsstyrkers" regi som et ekstraordinært og akut middel til at støtte de irakiske sikkerhedsstyrkers indsats for at standse Da'eshs ekspansion og genvinde tabt land. Irak har bibeholdt en højt kvalificeret, men lille kerne af den nationale hær, som vil kræve yderligere strukturel støtte. De irakiske regeringsstyrker, herunder peshmergaerne i Iraks Kurdistanregion, har modtaget betydelig international støtte, herunder materiel og uddannelse, til den øjeblikkelige kamp mod Da'esh. På grund af den årelange konflikt og den deraf følgende militarisering af politiindsatsen er der imidlertid behov for reformer af det irakiske politi, der bidrager til, at den civile politivirksomhed udøves ansvarligt, i overensstemmelse med retsstatsprincippet og virker tillidsskabende i alle befolkningsgrupper. **Der er nu et presserende behov for effektive og gennemgribende reformer af sikkerhedssektoren** for at styrke statsmagtens suverænitet og legitimitet, muliggøre effektiv kontrol over landets område og begrænse terror- og kriminalitetstruslerne. Der skal bl.a. etableres passende mekanismer til reintegration i samfundet af en stor del af de mobiliserede soldater. Det er også essentielt at konsolidere retsstaten og forbedre menneskerettighedsstandarderne for at begrænse risikoen for fremtidige voldscykluser.

1.3 Den politiske udfordring: Når Da'esh i første omgang havde medgang, afspejlede det til en vis grad Iraks politiske fragmentering som følge af de forudgående krisesituationer, og faktisk medvirkede fragmenteringen yderligere til medgangen. Derfor har det aldrig være vigtigere at opretholde og styrke landets enhed, sikkerhed og udvikling. **Såvel politiske reformer som national forsoning bør derfor have en fremtrædende plads i de politiske leders indsats.** Regeringen fremlagde allerede i september 2014 et ambitiøst reformprogram, der skulle opfylde de mest akutte behov. Dette program bør nu gennemføres på alle niveauer i landet. De søjler, som programmet hviler på, at korruptionsbekæmpelse og retfærdig fordeling af den nationale velstand, konsolidering af retsstaten og fuld overholdelse af menneskerettighederne samt en indsats for at nå frem til national forsoning og politisk inklusion. Gennemførelsen af det er imidlertid blevet forsinket, ikke blot af behovet for at fokusere på indsatsen mod Da'esh, men også af politisk splittelse i landet og af den gamle og vidt udbredte udfordring, som korruption og nepotisme udgør. I forbindelse med at den irakiske regering bygger videre på de initiativer, den allerede har taget, bliver det af afgørende betydning, at den genskaber tilliden til det politiske system, imødegår fragmenteringen og styrker landets enhed. Det er vigtigt at have en samlet national politik for social, politisk og økonomisk reintegration af befolkningsgrupper, særlig i de områder, der er ramt af konflikt, frem for blot en politik for tilbagevenden, så en gentagelse af de forhold, der førte til Da'eshs ekspansion, undgås. Det er også nødvendigt at forbedre **situationen for Iraks talrige minoriteter**, så det irakiske samfunds mangfoldighed, enhed og stabilitet bevares. Desuden er

det vigtigt at tage fat på problemerne med fattigdom og social udstødelse på områder, som ikke er direkte berørt af konflikten, herunder i den sydlige del af landet, eftersom velafbalancerede fremskridt og udvikling i hele landet er altafgørende for dets stabilitet. Fornyet dialog for at forhandle sig frem til politiske løsninger på gamle og nyere konflikter er afgørende for landets stabilitet på lang sigt. Der er akut behov for at skabe et holdbart og stabilt fundament for **forbindelserne mellem forbundsregeringen og regionalregeringen i Kurdistan** gennem konstruktiv dialog om alle relevante spørgsmål på tværs af det politiske, sikkerhedsmæssige og økonomiske spektrum. Ledetråden i en sådan dialog skal være, at parterne undgår at handle ensidigt og stræber efter at gennemføre den irakiske forfatning fuldt ud.

1.4. Den økonomiske og finansielle udfordring: De politiske reformer og forsoningen bør understøttes af sammenhængende politikker for økonomisk og social udvikling, som kommer alle irakere til gode, på grundlag af en retfærdig model for fordeling af velstand og lighed mellem generationerne. Indtil videre har Iraks olieindtægter ikke haft gunstige virkninger for landet som helhed på grund af rent seeking, ineffektive statsejede virksomheder, fokus på kortsigtet forbrug gennem en overdimensioneret offentlig sektor og omsiggribende korrupsion. Derfor lider Irak under vedvarende makroøkonomiske svagheder, som der hurtigt skal tages hånd om, for en **sund finanspolitisk og monetær ramme er en afgørende vigtig stabiliserende faktor i landet**. Irak regnes blandt mellemindkomstlandene på grundlag af landets bruttonationalprodukt (BNP) pr. indbygger, som imidlertid faldt fra 7 021 USD i 2013 til 4 533 USD i 2016, og klassificeringen afspejler ikke den barske kendsgerning, at en fjerdedel af befolkningen nu lever under fattigdomsgrænsen. De seneste tre år har den stigende olieproduktion, som gennemsnitligt nåede op på ca. 4,5 mio. tønder om dagen i 2017, understøttet økonomien og de statslige indtægter. Kombinationen af faldet i oliepriserne og den væbnede konflikt har imidlertid fået den ikkeolierelaterede økonomi til at synke ned i recession og underskuddet på de offentlige finanser til at nå helt op på 14 % af BNP i 2016. I mellemtiden indgik regeringen i juli 2016 en standbyaftale (SBA) med Den Internationale Monetære Fond (IMF) om 5,3 mia. USD i støtte, hvoraf foreløbig 2,1 mia. USD er blevet udbetalt. G7, herunder EU, har bakket op om aftalen, som er betinget af et finanspolitisk og økonomisk reformprogram. Ved udgangen af 2017 er der fare for, at standbyaftalen (SBA) med Den Internationale Monetære Fond ikke videreføres, fordi den irakiske regerings finanspolitik ikke i tilstrækkelig grad afspejler det aftalte reformprogram. Hvis det ikke lykkedes at gennemføre programmet, ville Irak ikke kunne opfylde sine betalingsforpligtelser, og den betydelige G7-støtte ville ikke have nogen virkning.

Samlet set har irakisk økonomi været i recession i 2017, mens udsigterne for 2018 ser en anelse lysere ud, afhængigt af sikkerhedssituationen og oliemarkedet. Irak har aftalt med Organisationen af Olieeksporterende Lande (OPEC), at landet nedskærer sin olieproduktion i 2017 med 6 %, hvilket har begrænset BNP-væksten og det offentlige indtægter. Eftersom OPEC-aftalen er blevet forlænget, forventes det offentlige olieindtægter ikke at stige nævneværdigt i 2018, og der er behov for en stærkere økonomisk opstramning, hvis standbyaftalens krav skal opfyldes, og statsfinanserne skal undgå at kuldsejle. Derfor kan Irak kun opnå den hårdt tiltrængte makroøkonomiske stabilitet og opfylde sine

betalingsforpligtelser, hvis landet fremskynder sine forvaltningsmæssige og finanspolitiske reformer, som allerede burde have været gennemført inden sikkerhedskrisen. Der venter store økonomiske og finansielle byrder forude på grund af udfordringerne på det humanitære område og med hensyn til stabilisering og genopbygning – den irakiske regering skønner på nuværende tidspunkt, at regningen for genopbygningen efter Da'esh løber op i 150 mia. USD. De sociale omkostninger ved genopbygningen vil blive enorme, f.eks. ved reintegration af millioner af internt fordrevne, handicappede og traumatiserede personer, krigsveteraner og unge, der har fået afbrudt deres uddannelse. Desuden står landet over for en vanskelig opgave med at skabe beskæftigelse til den hastigt voksende unge del af befolkningen. De lave oliepriser åbner mulighed for at fremme økonomisk diversifikation. Strukturelle ændringer tager dog normalt mange år, og der er behov for omgående foranstaltninger, der integrerer den voksende unge del af befolkningen på arbejdsmarkedet. I perioden med høje oliepriser gav den offentlige sektor dem beskæftigelse, men det kan den ikke længere. Det understreger betydningen af at satse på udvikling af den private sektor og udenlandske direkte investeringer (FDI), som har mulighed for at blive en stærk drivkraft for vækst og jobskabelse.

1.5 Migrationsudfordringen: Irak er både værtsland for flygtninge og oprindelsesland for betydelige migrationsstrømme. Landet har modtaget 250 000 syriske flygtninge ud over de tre mio. internt fordrevne (IDP). Det høje antal internt fordrevne øger sammen med de vanskelige vilkår for tilbagevenden til de befriede områder og den ustabile politiske og økonomiske situation yderligere risikoen for migrationsstrømme, både inden for Irak og i retning af Europa. Mellem 2014 og 2016 ankom over 135 000 irakere irregulært til EU. Irakiske borgere indgav 125 286 asylansøgninger i EU i 2016. Efter påbegyndelsen af gennemførelsen af erklæringen fra EU og Tyrkiet⁵ faldt antallet af irregulære indrejser i EU betydeligt, men risikoen for irregulær migration til EU er fortsat høj. Der indrejste næsten 7 500 irakere irregulært i EU i 2017 (januar-september). Indtil videre er det kun en begrænset andel af irakerne på irregulært ophold i EU, der er vendt tilbage til Irak⁶. Der er dog en støt og kraftigt stigende tendens til frivillig tilbagevenden fra EU til Irak⁷. Samtidig er der bl.a. på grund af den forbedrede situation i Irak og Da'eshs nederlag tendens til, at asylanerkendelsesprocenten falder⁸, hvilket medfører, at stadig flere irakere tilbagesendes fra EU.

1.6 Den regionale udfordring: Iraks forbindelser til nabolandene spiller en vigtig rolle for landets stabilitet og dets politiske og økonomiske reformprogram. Irak har altid ligget på brudlinjen for de sekteriske uoverensstemmelser i regionen, og det er grundlæggende i landets interesse, at disse uoverensstemmelser ikke skærpes. Situationen efter Da'eshs fald giver Irak **nye muligheder for at genskabe balancen i forholdet til alle nabolandene** og for at blive reintegreret i den regionale økonomi på grundlag af de positive skridt, som den irakiske regering allerede har taget for at komme alle Iraks naboer i møde. Dette kunne spille en

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/da/policies/migratory-pressures/countries-origin-transit/eu-turkey-statement/>.

⁶ Der var 17 065 tilbagesendelser i 2016 svarende til en tilbagesendelsesrate på 50 % mod 4 950 tilbagesendelser i 2015 svarende til en tilbagesendelsesrate på 16 % – Eurostat-data.

⁷ 11 723 i 2016 sammenlignet med 3 237 i 2015 – data fra Den Internationale Organisation for Migration.

⁸ 84 % i 2015, 62 % i 2016, 53 % i andet kvartal af 2017 – Eurostat-data.

afgørende rolle for at mindske og dæmpe regionale spændinger i både Iraks og hele regionens interesse, herunder i sammenhæng med den syriske krise.

2. EU's strategiske mål i Irak

For at hjælpe Irak med at tackle de indre udfordringer har EU udpeget en række strategiske mål, som vil være retningsgivende for støtten til Irak i de kommende fem år. I lyset af den lange række af udfordringer bør EU arbejde på at nå alle målene sideløbende. EU bør bl.a. have som strategisk mål i Irak at:

- bevare Iraks **enhed, suverænitet og territoriale integritet**
- styrke det irakiske politiske system ved at støtte de irakiske bestræbelser på at skabe en **velafbalanceret, ansvarlig og demokratisk styreform**, som afspejler retsstaten og menneskerettighederne. Forbedringer i den civile sikkerhedssektor, navnlig inden for retshåndhævelse, og effektiv og ansvarlig central og lokal administration er en afgørende del heraf.
- støtte de irakiske myndigheders indsats for at udvikle og gennemføre en samlet strategisk løsning, der opfylder landets højst prioriterede behov i tiden efter Da'esh, bl.a. humanitær bistand, støtte til hurtig genopretning, stabilisering, udvikling og genopbygning. Støtten bør ydes så gnidningsløst som muligt, så en genoptagelse af voldshandlingerne undgås
- fremme **holdbar, videnbaseret og inklusiv økonomisk vækst** i Irak, som kan skabe job og et økonomisk perspektiv for den voksende unge del af befolkningen i overensstemmelse med målene for bæredygtig udvikling
- støtte den irakiske stats og samfunds modstandsdygtighed gennem nationale politikker, der bl.a. skal fremme Iraks etniske og religiøse mangfoldighed, styrke landets **nationale identitet og forsoningen** mellem de forskellige befolkningsgrupper på grundlag af borgernes ligestilling, samt udvikling af et levende civilsamfund
- fremme et **effektivt og uafhængigt retssystem** og en effektiv retshåndhævelse for at forbedre den samlede ansvarlighed, herunder retsforfølgning for Da'eshs forbrydelser
- føre en **dialog om migration** med Irak for at tage fat om de vigtigste grundlæggende årsager til irregulær migration, hjælpe de irakiske myndigheder med at forvalte migrationsstrømmene effektivt, herunder navnlig øge samarbejdet på prioriterede områder såsom tilbagetagelse af irregulære irakere fra EU (bl.a. skal der aftales procedurer, der letter identifikation og tilbagesendelse af hjemvendende personer), yde bistand til grænseforvaltning, lette kontakterne med det irakiske diasporasamfund i EU, tilrettelægge informationskampagner om risiciene ved irregulær migration samt bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel

- støtte **Iraks gode forbindelser med alle sine nabolande** og fremme landets rolle som bidragyder til fred i regionen
- arbejde hen imod et **stærkt partnerskab mellem EU og Irak** generelt.

EU bør forfølge disse mål gennem en fælles tilgang til sine politikker i samarbejde med medlemsstaterne, navnlig på områderne fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, økonomisk udvikling, investeringer og god regeringsførelse, handel og humanitær bistand og migration samt tilstræbe fuld overensstemmelse med de igangværende bestræbelser, som udfoldes af den globale koalition mod Daesh, De Forenede Nationer, NATO, Verdensbanken, Den Internationale Monetære Fond og andre partnere.

3. EU's hidtidige støtte

Siden 2003 har EU støttet Iraks omdannelse til en inkluderende, demokratisk stat, der bygger på retsstatsprincippet og overholdelse af menneskerettighederne. I 2012 indgik EU og Irak desuden et langsigtet partnerskab i form af partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Irak (PCA), som er blevet anvendt midlertidigt og snart vil træde i kraft⁹. I de seneste tre år har EU urokkeligt støttet den irakiske regering i dens kamp mod Da'esh og dens bestræbelser på at komme videre med hårdt tiltrængte reformer og forsoning, sådan som det allerede afspejledes i den regionale EU-strategi for Syrien og Irak (2015), og på at imødegå truslen fra Da'esh¹⁰. I perioden 2014-2017 beløb EU-støtten sig til over 650 mio. EUR. Ved tildelingen af disse midler har EU i sin tilgang stedse en 'hele- Irak-tilgang', som omfatter:

- betydelig humanitær bistand og støtte til modstandsdygtighed til alle konfliktramte befolkningsgrupper ud fra behov og sårbarhed, herunder i tilfælde af intern fordrivelse og i tilfælde, hvor folk ikke har kunnet vende tilbage til befriede områder. EU er gået forrest i arbejdet for en humanitær indsats til beskyttelse af civilbefolkningen både under og efter konflikten, har sørget for, at den humanitære folkeret er blevet overholdt, og har støttet principfast humanitær bistand og beskyttelse
- støtte til stabilisering i de befriede områder og til kapacitetsopbygning i sikkerhedssektoren – EU har fungeret som koordinator og vigtig bidragyder til indsatsen for at imødegå faren ved sprængstoffer
- rådgivning i forbindelse med nationale og lokale forsoningsbestræbelser inden for forbedrede rammer for menneskerettighederne
- støtte til forbedring af den lokale og regionale regeringsførelse

⁹ Rådets afgørelse (EU) 2012/418/EU af 21. december 2011 om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af og om midlertidig anvendelse af visse bestemmelser i partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Republikken Irak på den anden side (EUT L 204 af 31.7.2012, s. 18) og aftaleteksten (s. 20). Indtil aftalen træder i kraft, anvendes den midlertidigt, jf. afgørelsernes artikel 3.

¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015JC0002&rid=1>.

- støtte til uddannelse af høj kvalitet, der inkluderer og sikrer lige muligheder.

Parallelt hermed har EU udfoldet diplomatiske bestræbelser på at opnå maksimal støtte til Iraks kamp for at rydde Da'esh af vejen.

4. EU's politiske foranstaltninger til støtte for de strategiske mål

For at nå sine strategiske mål bør EU yde støtte til Irak på følgende områder:

4.1 Fortsat humanitær bistand og støtte til modstandsdygtighed til langvarigt fordrevne irakiske borgere

Irak er ikke et fattigt land, men årelang konflikt og indsatsen for at fjerne Da'esh har haft store omkostninger for landet. Derfor er der mange fattige og endog subsistensløse i Irak. Det er først nu, det fulde omfang af konfliktens humanitære konsekvenser bliver helt synligt. Der er blevet trukket så store vekslers på det lokale og nationale beredskab, at det er på sammenbruddets rand og har brug for en vedholdende indsats fra internationale aktørers side. EU ønsker at spille en ledende rolle i den humanitære indsats og indsatsen for at skabe hurtig genopretning. Det bør derfor være EU's mål at bidrage til at rette op på dette forhold og **sætte den irakiske stat i stand til bedre at opfylde befolkningens behov.**

Inden for rammerne af EU's humanitære bistand i Irak bør der fortsat ydes bistand og beskyttelse til alle irakere, der er ramt af konflikten, og EU vil i endnu højere grad arbejde for, at de beskyttes i overensstemmelse med Iraks nationale lovgivning, den humanitære folkeret og retningslinjerne vedrørende intern fordrivelse.

Der bør ydes yderligere EU-støtte for at hjælpe med til at sørge for, at de konfliktramte befolkningsgruppers akutte og langsigtede lidelser afhjælpes. I den forbindelse vil direkte hjælpetjenester være afgørende for dem, der har overlevet fysiske skader og traumer, konfliktrelateret seksuel og kønsbaseret vold, for familier, hvis medlemmer er omkommet i kamphandlinger, og for fanger og deres pårørende. Inden for rammerne af EU's humanitære bistand og langsigtede bistand til opbygning af modstandsdygtighed vil der også fortsat blive ydet støtte til de irakiske myndigheders hjælp til familier og enkeltpersoner, der er forhindret i at vende hjem til deres oprindelsesområde og udsat for sekundær eller langvarig fordrivelse som følge af konflikter mellem befolkningsgrupper. Det er af stor vigtighed at sørge for livsvigtige tjenester til tvangsfordrevne og arbejde for, at der kan findes varige løsninger på deres situation. For at hjælpe Irak med så hurtigt og effektivt som muligt at nå så langt, at landet ikke længere har behov for nødhjælp, bør EU tilstræbe den bedst mulige anvendelse af sine forskellige instrumenter og samspil mellem dem.

4.2 Fremme af stabiliseringen af de befriede områder og hurtig genopretning med henblik på at støtte fordrevnes sikre, frivillige og værdige tilbagevenden

Et centralt mål for EU i de første 18 måneder efter Da'eshs territoriale nederlag bør være at støtte den irakiske regerings bestræbelser på at **stabilisere de befriede områder og fremme fordrevne borgeres (inklusive mindretalsgruppers) sikre, informerede, frivillige og værdige tilbagevenden** til deres retmæssige hjem hurtigst muligt. Det er særdeles vigtigt at

imødegå desillusion og håbløshed, som er grobund for ekstremisme og vold, og som langvarig fordrivelse kunne munde ud i. Stabilisering og tilbagevenden er også afgørende faktorer for den langsigtede stabilitet og bevarelsen af landets mangfoldighed og mindsker incitamentet til irregulær migration og den deraf følgende hjerneflugt, som har en negativ indvirkning på Iraks langsigtede vækstudsigter.

EU's støtte til stabiliseringsbestræbelserne bør fortsætte, så indsatsen for at imødegå faren ved sprængstoffer (fjernelse af lureminer og sprængstoffer, som allerede har dræbt hjemvendende personer) underbygges. Eftersom sprængstofferne er så vidt udbredte, har støtten stor betydning for at bane vejen for en række andre stabiliseringsaktiviteter. I den globale koalition mod Da'esh vil EU fortsat koordinere det arbejde, der udføres af koalitionens Arbejdsgruppes Undergruppe vedrørende Imødegåelse af Faren ved Sprængstoffer med henblik på at gennemføre den nye "blandede" tilgang, som trækker på alle de i Irak til rådighed stående nationale og internationale ressourcer og kapaciteter vedrørende imødegåelse af faren ved sprængstoffer.

Desuden bør EU, under den irakiske regerings auspicer og med støtte af den globale koalition mod Da'esh, FN og andre egnede kanaler, yde finansiel bistand på nedenstående områder og insistere på, at kvinder og unge inddrages fuldt i følgende tiltag:

- a) genoprettelse af centrale offentlige tjenester (f.eks. el, vand og sanitet, sundhed, herunder foranstaltninger til oprensning af forurenede områder) og grundlæggende let infrastruktur
- b) støtte til opretholdelse af eksistensgrundlag, så tilbagevendende husstande har en indkomstkilde, og så der sættes gang i økonomien
- c) kapacitetsopbygning i den lokale forvaltning, effektiv regeringsførelse og inddragelse af befolkningsgrupper
- d) forsoning mellem samfundsgrupper: Det er af stor vigtighed, at støtten til stabilisering er inkluderende, navnlig over for sårbare personer. Derfor er det vigtigt at give mere effektiv og ansvarlig bistand ved at foretage et hovedeftersyn af de sociale sikringssystemer.

4.3 Omstrukturering af og støtte til den civile sikkerhedssektor, herunder i bekæmpelsen af terrorisme

En gennemgribende reform af Iraks civile og militære sikkerhedssektorer er afgørende for den langsigtede stabilitet. På dette område vil EU koncentrere støtten om den civile sikkerhedssektor og trække på flere forskellige medlemsstats kapacitet. For at genvinde de irakiske borgeres tillid vil regeringen skulle bevise, at den er i stand til at skabe sikkerhed og retsstatsforhold gennem troværdige, professionelle civile sikkerhedsstyrker, som overholder menneskerettighederne, fokuserer på borgernes behov og har monopol på at sørge for sikkerheden.

I denne henseende og for at imødekomme de irakiske myndigheders anmodning om støtte til reformer af sikkerhedssektoren udsendte EU i november 2017 **Den Europæiske Unions rådgivende mission til støtte for en reform af den civile sikkerhedssektor (EUAM Irak)**¹¹ til Irak for at hjælpe de irakiske myndigheder med at styrke de statslige institutioner og regeringsførelsen i overensstemmelse med Iraks nationale sikkerhedsstrategi. Denne fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske (FSFP) EU-mission vil sætte EU i stand til at yde strategisk politisk rådgivning til den nationale sikkerhedsrådgiver og indenrigsministeriet og vurdere muligheden af en fremtidig bredere EU-indsats. Der bør ydes strategisk rådgivning om den generelle sikkerhedspolitik, bekæmpelse af terrorisme og organiseret kriminalitet, imødegåelse af voldelig ekstremisme og institutionelle reformer. Den vil også fremme tættere samordning mellem det internationale samfund og de relevante irakiske myndigheder om gennemførelse af en omfattende reform af den irakiske sikkerhedssektor. Missionen vil således arbejde tæt sammen med de irakiske myndigheder, EU-institutionerne og medlemsstaterne og med andre partnere, f.eks. FN (bl.a. FN's udviklingsprogram – UNDP og FN's bistandsmission for Irak (UNAMI), den globale koalition mod Da'esh og NATO), så der opstilles klare skillelinjer mellem støtten til henholdsvis den militære og den civile sikkerhedssektor. Opfyldelsen af veteranernes behov skal være en uadskillelig del af reformerne, eftersom det er en problemstilling, der er central for stabiliseringen af landet. Dette kan opnås ved at tilbyde dem uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder og ved at reintegrere dem i et fredeligt samfund.

EU bør også fortsætte sin langvarige støtte til den globale koalition mod Da'eshs og FN's terrorbekæmpelsesindsats, som har direkte indvirkning på Iraks kamp mod voldelige ekstremisme. EU bør søge at styrke Iraks kapacitet til at tackle terrortrusler gennem en dialog om terrorbekæmpelsesspørgsmål og foranstaltninger til imødegåelse af voldelig ekstremisme. Dialogen kan munde ud i yderligere teknisk bistand og rådgivning. Da Irak figurerer på både EU's og Den Finansielle Aktionsgruppes (FATF) liste over højrisikotredjelande med strategiske mangler for så vidt angår foranstaltninger til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, bør landet også give det høj prioritet at løse dette problem i tæt samarbejde med EU.

4.4. Politisk reform, bedre regeringsførelse, menneskerettigheder og forsoning

Det centrale mål med EU's politikker i Irak er at støtte den irakiske regerings gennemførelse af politiske reformer, som fører til større **politisk inklusion og en varig forsoningsproces**.

Der er vigtigt, at der gøres fremskridt med reformerne, i overensstemmelse med den irakiske regerings reformprogrammer fra 2014 og 2015. De bør fokusere på at forbedre den demokratiske politiske styring, inklusion, overholdelse af menneskerettigheder, borgernes ligestilling, retfærdig fordeling af ressourcer og bekæmpelse af korrupsion. De er afgørende for ethvert forsøg på at stabilisere landet, skabe fred og velstand for alle irakere. Indtil videre har reformtempoet været lavt. Der er dog opmuntrende tegn på, at støtten til reformer i den irakiske offentlighed og civilsamfund er stigende. Det afspejles i offentlige demonstrationer og onlinekampagner, som fandt sted allerede da landet kæmpede mod

¹¹ Rådets afgørelse (FUSP) 2017/1869 af 16. oktober 2017.

Da'esh. Nu da den irakiske regering står styrket efter sejren over Da'esh og opretholdelsen af landets territoriale integritet, bør den benytte lejligheden til at puste nyt liv i bestræbelserne og arbejde hen imod forsoning oven på konflikten.

EU bør fortsætte støtten til forsoningsinitiativer, eventuelt i samarbejde med FN's bistandsmission for Irak. I den forbindelse er det et vigtigt mål for EU at støtte mægling og dialog, der er rettet imod ikke blot det nationale, men også det lokale og regionale niveau. Forudsat at der gøres tilfredsstillende fremskridt med forbundsregeringens reform- og forsoningsbestræbelser, bør EU være parat til at investere i målrettet støtte til god regeringsførelse i irakiske statsinstitutioner, som er repræsentative, inklusive, afspejler den fælles irakiske identitet og undgår at varetage snævre sekteriske interesser. En sådan institutionel støtte ville udgøre et afgørende vigtigt supplement til regeringens reform- og forsoningsbestræbelser, som har samme formål, og gøre dem mere bæredygtige. EU er også rede til at yde støtte til politiske reformer, til en valgproces, der gennemføres i overensstemmelse med internationale standarder og tilsagn, samt til de nødvendige ledsageforanstaltninger til **støtte for civilsamfundsorganisationerne**. For at reformprocessen skal lykkes, er det særdeles vigtigt, at aktører fra civilsamfundet deltager fuldt ud i den. Der bør lægges særlig vægt på, at **kvinder, unge og personer, der tilhører mindretal, repræsenteres behørigt** gennem passende platforme, som inkluderer dem.

Den udfordring, det er at stabilisere og genskabe civil sikkerhed og civilt styre i de befriede områder, har rejst en række spørgsmål om det fremtidige forhold mellem forbundsmyndighederne og provinserne, navnlig med hensyn til kontrollen med sikkerhedsstyrker og indførelsen af et repræsentativt og effektivt lokalt styre. EU er rede til at støtte enhver decentraliserings- og dekoncentrationsforanstaltning, som Irak måtte ønske at træffe inden for forbundsforfatningens rammer, forudsat at foranstaltningerne er led i en bredere reformindsats. EU er også rede til at levere kapacitetsopbygning med henblik på civilt styre til lokale myndigheder, der står over for den udfordring at skabe stabilitet. Støtten skal bygge på en plan, som skal udarbejdes af den irakiske regering.

4.5. Løsning af konflikter mellem forbundsregeringen og regionalregeringen i Kurdistan gennem konstruktiv dialog

At den militære indsats i Mosul lykkedes, skyldtes i høj grad, at forbundsregeringen og regionalregeringen i Kurdistan arbejdede godt sammen og havde fælles mål. Det gode forhold er kommet under pres på grund af Kurdistanregionens ensidige beslutning om at afholde en folkeafstemning om uafhængighed. EU bør fortsat støtte Iraks enhed fuldt ud og tilskynde parterne til at genskabe det gode samarbejds-klima, så Iraks føderale orden kan styrkes, og de gamle uenigheder, der har påvirket forholdet negativt, kan ryddes af vejen. Bl.a. bør uoverensstemmelser om deling af olie og indtægter samt omstridte grænseområder bilægges gennem konstruktiv dialog mellem forbundsregeringen og regionalregeringen i Kurdistan på grundlag af den irakiske forfatning og det ansvar og de prærogativer, som parterne hver især har. EU er af den overbevisning, at det er essentielt at føre **en løbende dialog om alle udestående problemer** for at finde løsninger, som opfylder forfatningens krav og opbygger et stabilt forhold, der er tilfredsstillende for begge parter.

4.6 Økonomiske og finansielle reformer og handel

EU støtter den irakiske regerings reformplaner, navnlig målet om at mindske subsidier og kapitaludgifter, samtidig med at udgifterne til social beskyttelse opretholdes, og budgetgennemsigtigheden og den monetære stabilitet forbedres. Den gældende standbyaftale (SBA) med Den Internationale Monetære Fond er et afgørende bidrag til, at Irak kan genvinde sin makroøkonomiske stabilitet (fastholde kursbindingen, nedbringe budgetunderskuddet, kontrollere gældsniveauet, betale restancebeløb til internationale olieselskaber, omstrukturere statsejede banker osv.)

Der er behov for, at regeringen beslutsomt gennemfører reformerne, eftersom de nødvendige finanspolitiske reformer og nedbringelsen af budgetunderskuddet til et holdbart niveau endnu ikke er sket. Hvis den internationale støtte, herunder IMF-programmet, skal fortsætte, er det afgørende, at den irakiske regering engagerer sig mere troværdigt i finanspolitiske og forvaltningsmæssige reformer i samarbejde med de internationale finansielle institutioner. Der er nødvendigt med mere effektiv anvendelse af de betydelige olie- og gasindtægter og generering af andre indtægter for at opnå finanspolitisk holdbarhed, en økonomisk udvikling, der skaber job til den unge del af landets befolkning, hvilket er et af de bedste værn mod terrorideologiers tiltrækningskraft, samt af hensyn til genopbygningen. Strukturreformer er afgørende for at forbedre Iraks erhvervsmiljø og for at genoprette levering af tjenesteydelser på forsyningsområdet, navnlig i elsektoren. De igangværende reformer, der støttes af Verdensbanken med EU's opbakning, navnlig inden for sektoren god regeringsførelse, modernisering af offentlige finansforvaltningssystemer, reform af statsejede virksomheder og reform i energisektoren, er af strategisk betydning, hvis Irak skal nyde godt af fordelene ved sin udvindingsindustri og uudnyttede vedvarende energikilder til gavn for hele befolkningen.

EU bør stille sin ekspertise til rådighed for at støtte disse økonomiske reformer i Irak og i den forbindelse trække på de mange redskaber, som EU har til rådighed, herunder partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Irak. I den første fase vil der blive fokuseret på at forbedre den offentlige økonomistyring i tæt samarbejde med Den Internationale Monetære Fond og Verdensbanken.

EU anser tættere handelsforbindelser med Irak for et vigtigt led i genopbygningen og udviklingen af Irak. Der er et betydeligt potentiale for bilateral handel mellem de to økonomier. Investeringer fra EU ville have en yderst gavnlig indvirkning på Iraks udvikling. EU bør fortsat støtte Iraks tiltrædelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO) og opfordre Irak til at ansøge om bistand fra Verdensbanken (støtteprogrammet vedrørende handelslettelser) med henblik på at fremme Iraks integration i verdensøkonomien.

4.7 Støtte til et effektivt og uafhængigt retssystem og retsopgør

EU bør støtte regeringens indsats for at udvikle et uafhængigt og effektivt retssystem, som holder demokratiske værdier, god regeringsførelse, retsstatsprincippet og internationale menneskerettighedsnormer og -standarder i hævd. Det er afgørende vigtigt at foretage et hovedeftersyn af straffesystemet og de retlige betingelser for frihedsberøvelse, særlig for

personer, der tilbageholdes i screeningsøjemed, i overensstemmelse med national og international lovgivning og standarder, som sikrer humane forhold under frihedsberøvelsen. Hvis det ikke lykkes at løse dette problem, vil det undergrave stabiliserings- og forsoningsbestrebelse.

Da'eshs i særklasse forfærdelige forbrydelser har påført ofrene og deres familie umådelige lidelser. Det er afgørende, at forsoningsbestrebelse omfatter en proces, som fører til retsforfølgning af dem, der er ansvarlige for sådanne forbrydelser, som giver ofrene retfærdighed og oprejsning, og som selv indgår i et **bredere retsopgør**, der sikrer, at gerningsmændene for alle menneskerettighedskrænkelser og -overgreb, der er begået i forbindelse med konflikten, stilles til ansvar. EU bør også tilstræbe at støtte den internationale indsats for at hindre ulovlig handel med kulturgenstande og genskabe og bevare Iraks kulturarv.

I henhold til FN's Sikkerhedsråds resolution 2379 (2017) har den irakiske regering indvilget i at drage Da'esh til ansvar for dets handlinger i Irak. Der vil blive udsendt et FN-hold, der skal indsamle, sikre og lagre bevismateriale vedrørende handlinger, som kan udgøre krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden eller folkedrab udført af terrorgruppen i Irak. Holdet opererer med fuld respekt for Iraks suverænitet og jurisdiktion over forbrydelser begået på landets område. EU er rede til at støtte den irakiske regerings indsats i så henseende og har allerede taget skridt til at fremme samarbejdet på grundlag af Iraks og EU's fælles interesser på området. I betragtning af at en del af de fremmedkrigere, der tilsluttede sig Da'esh, kommer fra EU-medlemsstater, er det også en hasteprioritet for EU, at efterforskning og retsforfølgning af deres forbrydelser foregår i selvstændige straffesager, der overholder principper om retfærdig rettergang, der er i overensstemmelse med folkeretten. I den forbindelse er EU's mål nøje afstemt med Paris-handlingsplanen¹² og Madrid-prioriteterne for indsatsen¹³ vedrørende retsforfølgning af Da'eshs forbrydelser.

4.8. Støtte til uddannelse af høj kvalitet, der inkluderer og sikrer lige muligheder

Den netop overståede krise har skabt kaos i uddannelsessystemet i Irak, og det skønnes, at 3,5 mio. børn ikke går i skole. Der er et påtrængende behov for at uddanne lærere, øge antallet af skolebygninger og overvinde de hindringer for adgangen til uddannelse, som børn oplever, for at **undgå en 'tabt generation'**. EU bør øge støtten til grundskoleuddannelse og ungdomsuddannelse med fokus på uddannelsesreform, genindførelse af nationale læseplaner i de befriede områder og adgang til uddannelse for fordrevne børn og personer, der bor i landdistrikter. EU bør også fortsætte støtten til, at alle, og ikke mindst fordrevne personer og flygtninge, skal have adgang til videregående uddannelse. Det bør ved gennemførelsen af disse foranstaltninger være en vigtig prioritet for EU at maksimere pigers adgang til uddannelse på alle niveauer. Det gælder også de piger, som hidtil har været afskåret fra uddannelse.

¹² <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/north-africa-and-middle-east/events/article/the-paris-action-plan-09-08-2015>.

¹³ http://www.exteriores.gob.es/Portal/es/SalaDePrensa/ElMinisterioInforma/Documents/20170524_MADRID%20PRIORITIES%20FINAL.pdf.

EU betragter det fulde potentiale af uddannelse som en katalysator for udvikling og bør derfor støtte Iraks politiske og forvaltningsmæssige reformer i denne sektor, hvorved betingelserne skabes for læring, opbygning af underviseres og læreres kapacitet samt en styrkelse af ungdommens rolle gennem lokalt ledede initiativer. Dette bør gå hånd i hånd med en bæredygtig børnebeskyttelsesordning som led i den forbedrede regeringsførelse i landet. Indsatsen for at styrke og støtte de irakiske akademiske institutioner, navnlig universiteterne og forskningscentrene, som engang var blandt regionens bedste – er også vigtig.

4.9 Håndtering af migration

I flere år har der inden for rammerne af den regionale Budapestproces været drøftelser med Irak om migration. I juni 2017 bekræftede Rådet (udenrigsanliggender) på ny, at EU er fast besluttet på at støtte Irak i at overvinde krisen, bl.a. ved at gennemføre partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Irak, herunder samarbejde om alle aspekter af migration, og opfordrede Irak til at samarbejde yderligere om at lette irakeres tilbagevenden til deres hjemland.

EU sigter mod at udvikle en **skræddersyet tilgang til migrationsstyring** på grundlag af EU-repræsentanters tekniske besøg i Irak i december 2017 til gavn for både EU og Irak. Samarbejdet vil bygge på en specifik behovsanalyse, som parterne foretager i fællesskab. Tilgangen vil lægge vægten på prioriterede områder som øget samarbejde om tilbagetagelse af irregulære irakiske migranter fra EU under fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder og internationale standarder og herunder yde bistand til at fremme koblingen mellem migration og udvikling, organisere oplysningskampagner om risiciene ved irregulær migration og bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel. De to parter aftalte, at de tager deres respektive ulovlige migranter tilbage. Det gælder også dem, der vælger at vende tilbage frivilligt.

5. Gennemførelse og international indsats

Ved gennemførelsen af politikkerne og foranstaltningerne i denne strategi **bør EU arbejde tæt sammen med den irakiske regering** om at indkredse de præcise behov og fastlægge prioriteterne. En vellykket gennemførelse af de foreslåede foranstaltninger forudsætter, at EU har et tæt samarbejde og en arbejdsfordeling med medlemsstaterne, FN, den globale koalition mod Da'esh, Den Internationale Monetære Fond, Verdensbanken og andre regionale og internationale partnere. Fuld brug af de mekanismer, der er indført i henhold til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Irak, vil sætte EU i stand til at overvåge fremskridtene og gradvist uddybe forbindelserne med Irak. EU vil sikre sig, at kvinder, unge og det irakiske civilsamfund i størst muligt omfang inddrages i gennemførelsen af denne strategi og af de politiske foranstaltninger og processer, der beskrives i den.

De økonomiske midler i EU's budget til gennemførelse af de foreslåede foranstaltninger er programmeret inden for udviklingssamarbejde. Der kan også være midler til rådighed i

instrumenterne til humanitær bistand og eksterne finansieringsinstrumenter inden for EU's nuværende syvårige finansielle planlægningscyklus, som slutter i 2020.

Sammen med de bidragydende medlemsstater vil EU undersøge mulighederne for at forlænge mandatet for EU's regionale trustfond ("Madadfonden") i Irak, så det dækker perioden mellem den humanitære bistand og den mere langsigtede udviklingsbistand.

EU vil også fortsat tilskynde til og finansiere irakiske private og offentlige enheders deltagelse i EU's forsknings- og innovationsprogram Horisont 2020.

En afgørende faktor for hvor hurtigt og vellykket gennemførelsen af strategien bliver, er selve situationen i Irak og den irakiske regerings vilje og evne til at gennemføre de nødvendige reformer. Den faktiske udvikling på stedet, og navnlig sikkerhedssituationen, den politiske stabilitet, gennemførelsen af reformerne samt fremskridtene med den nationale forsoning kan kræve, at EU tilpasser de politikker og instrumenter, som EU anvender i Irak. **Omfanget af EU's støtte til Irak bør sammenkædes med landets reformvilje, overholdelse af demokratiske principper, inklusion, undladelse af voldsanvendelse og prioritering af civile statslige institutioner i den sikkerhedsmæssige og politiske styring.**

Den tilgang, som Iraks naboer følger, vil blive en afgørende faktor for landets stabilisering, udfaldet af den nationale forsoningsproces og genopbygningsbestræbelserne. EU bør derfor drøfte dette spørgsmål med partnerne i regionen for at forstærke budskabet om, at hvis Iraks nabolande forholder sig konstruktivt og hjælpsomt over for det irakiske folk og den irakiske regering, vil det medføre fordele, ikke blot for Irak, men for stabiliteten i hele regionen.

EU agter sammen med den irakiske regering, Kuwait, Det Forenede Nationer og Verdensbanken og andre partnere at være vært for en **konference om Iraks genopbygning og udvikling** i februar 2018. Målet er at bidrage til at konsolidere det regionale og internationale indsats til støtte for Irak. Konferencen finder sted i Kuwait og samler de vigtigste donorer og nogle af Iraks nabolande.

EU agter at evaluere strategien efter to år for at vurdere virkningen af foranstaltningerne i den og foretage eventuelle justeringer. Evalueringen bør omfatte en vurdering af, hvordan EU's politikker opfattes af de vigtigste berørte parter i Irak, med henblik på at sikre den nødvendige fortsatte opbakning fra den lokale befolkning og den irakiske regering til EU's indsats.